

Program

L. Firšt (1994):

Zgodbe s slik

F. Mendelssohn-Bartholdy (1809–1847):

Koncert za violino in godala v d-molu

Allegro

Andante

Allegro

***

P. I. Čajkovski (1840–1893):

Serenada za godala v C-duru, op. 48

Pezzo in forma di sonatina: Andante non troppo – Allegro moderato

Valse: Moderato – Tempo di valse

Élégie: Larghetto elegiaco

Finale (Tema russo): Andante – Allegro con spirito

Napovedujemo

Sobota, 22. december 2018, ob 20.15

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

Božično-novoletni koncert Goriškega pihalnega orkestra

Oto Pestner, gost

Vstopnina: 10 €

glasbeni **abonma.**

38. koncertna sezona
III. koncert

ponedeljek, 3. december 2018, ob 20.15

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije

Nika Toškan, *violina*

Kulturni dom Nova Gorica
Bevkov trg 4, 5000 Nova Gorica

E: pr@kulturnidom-ng.si

W: www.kulturnidom-ng.si

T: +386 (0)5 335 40 13

Leon Firšt je eden izmed najvidnejših slovenskih skladateljev mlajše generacije, ki opravlja magistrski študij kompozicije na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri prof. Dušanu Bavdku. Že od otroštva, ko je obiskoval klarinet na Glasbeni šoli Celje, se je ukvarjal z zapisovanjem glasbenih idej v notacijske programe. Od konca osnovne ter v času srednje šole je napisal veliko skladb in aranžmajev za različne zasedbe in prejemat je začel prva naročila. Do sedaj je ustvaril več kot 60 simfoničnih, komornih in solističnih skladb, ki jih izvajajo v Sloveniji, Avstriji, Nemčiji, Srbiji, Španiji, na Madžarskem, Nizozemskem in Hrvaškem. Skladbo Romantične duše, ki je prejela nagrado občinstva na tekmovanju za skladatelje Keuris, je posnela Slovenska filharmonija. Za avtorski večer v organizaciji Glasbene mladine ljubljanske je prejel Prešernovo nagrado Akademije za glasbo. Njegova dela za mlajše glasbenike so uvrščena med obvezne skladbe na državnih tekmovanjih, komorne in orkestrske skladbe pa izvajajo orkestra Slovenske filharmonije in RTV Slovenija, Kvintet Slowind, Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije. V letu 2016 je napisal glasbo za muzikal Veronika Deseniška, ki si ga je ogledalo več kot 20.000 gledalcev, in je prejel nagrado celjske zvezde. Leta 2017 mu je Mestna občina Celje podelila nagrado kristalni grb za izjemne študijske uspehe. Je prejemnik Prešernove nagrade Univerze v Ljubljani (2017). **Zgodbe s slik** je napisal po naročilu Komornega godalnega orkestra Slovenske filharmonije, ki je skladbo izvedel 19. septembra 2018 na prireditvi ob 100-letnici Narodne galerije. Gre za zvočno upodobitev slik, ki krasijo Slavnostno dvorano galerije; od Almanachovih Kvartopircev do Rinalda in Armide Georgea Lazzarinija, Salomonove sodbe Franca Kavčiča ter Nevihte na morju Pietra Mulierja. Preden se sprehod zaključí pred Svetim Jurijem v boju z zmajem Hansa Georga von Geigerfelda, sta še Almanachovi sliki Prestar in Ptičar, ki krasita hodnik v neposredni bližini dvorane. Šest kratkih stavkov označujejo postmodernistični kompozicijski prijemi z aluzijami na glasbeni slog iz časa nastanka slike in rahlimi tematskimi navezavami na Slike z razstave Modesta Musorgskega.

Felix Mendelssohn-Bartholdy je imel v primerjavi s sodobniki izredne pogoje za oblikovanje v skladatelja. Izhajal je iz premožne bankirske judovske družine iz Berlina, v kateri je bilo precej posluha za umetnost. Mladi umetnik je imel vse, kar je potreboval za svojo rast – dobre učitelje, orkester in vplivne zveze. Njegov stric je bil ugledni filozof Moses Mendelssohn, ki si je prizadeval za enakopravnost Judov. Kljub vsemu pa se je Felixov oče odločil za krščansko vero in vse člane družine krstil. Za Mendelssohna je bilo značilno, da je svoje ustvarjalno pero sukal na meji med klasicizmom in romantiko. Pri tem pa se je moral resno truditi, da je v svojih glasbenih oblikah ohranjal klasicistični vzor. Njegova problematika se je

izražala v poetični, literarni in na sploh narativni vsebini glasbe, v ustvarjalnem kredu, ki se je oddaljeval od takratnih pričakovanih konservativnih romantikov, osredotočenih v melodijo, razsipno invencijo in dekoracijo. Čeprav je bil izjemen v ilustrativnosti, pa se je venomer postavljaj na konservativno strujo, ki je postavljala klasicizem v ideal umetnosti, in se podredil glasbenim normativom časa. **Koncert za violino in orkester v d-molu** je 'najstniško' delo, ki ga je napisal pri 13-ih letih (pred 15. letom, ko je napisal svojo prvo simfonijo, je ustvaril še 12 simfonij za godala). Violinski koncert v d-molu so odkrili v 50-ih letih prejšnjega stoletja in ga izročili Yehudiju Menuhinu, ki je poskrbel, da so delo natisnili, in ga je sam 'krstno' izvedel. Je preprosto delo, ki pa izraža velik talent in drznost mladega umetnika, znanega kot čudežni otrok. Zаметki serenade segajo v pozni srednji vek. Izvajali so jo na odprtem in ima ljubezenske konotacije. Od začetnih, namenjenih vokalni izvedbi, se je preko Mozartovih časov, ko je bila oblikovana kot večstavčno delo za pihala in trobila, v romantiki preobrazila v skladbo za orkester oziroma godala. Ime serenata ali serenada, ki izhaja iz latinske besede serenus, označuje jasnost, vedrino, mirnost, lahkotnost. Kot glasbena oblika je bila priljubljena med skladatelji 19. stoletja. Ena znamenitih je od **Petra Iliča Čajkovskega**. Njegov glasbeni izraz je izviral iz čustvenosti ruske duše, naklonjene zahodnoevropski glasbi. Leta 1877, ko je napisal **Serenado za godalni orkester**, se je skladatelj, da bi zavrgel vsa namigovanja na homoseksualna nagnjenja, poročil. Kmalu po tem je poskušal narediti samomor. Čustveno izžetega skladatelja je začela gmotno podpirati skrivnostna mecenka Nadežda von Meck. Čajkovski je postal finančno neodvisen in se je nemoteno predajal ustvarjanju. Z bogato mecenko, s katero se nista nikdar srečala, si je dopisoval veliko časa. V pismih je vidno njegovo nomadsko življenje, v katerem je iskal svobodo, ki bi njegovemu ustvarjalnemu vrvenju lahko dala še večji polet izven utesnjujočih okvirov konvencionalne družbe.

Komorni godalni orkester Slovenske filharmonije, ustanovljen leta 1993 ob podpori Ministrstva za kulturo Republike Slovenije, prav v jeseni 2018 praznuje svoj 25. jubilej. Štirinajstčlanski sestav, ki igra brez dirigenta, od leta 1999 deluje v okviru istoimenskega društva. V dvajsetih letih je odigral okoli 400 koncertov doma in v tujini, spodbuja nastanek novih del zlasti slovenskih avtorjev, skrbi za notne izdaje in objavlja promocijske zgoščenke. Dvanajst let zapored prireja cikel Sozvočje svetov v sodelovanju z Narodno galerijo Ljubljana. KGOSF redno sodeluje s pianistko Dubravko Tomšič Srebotnjak, flavtistko Ireno Grafenauer in altistko Mirjam Kalin, gosti mednarodno uveljavljena tuja imena, kot so violinistka Sarah Chang, kontratenorist Markus Forster, hornist Stefan Dohr, oboist Jonathan Kelly in flavtist Massimo Mercelli, violončelista Aleksander Rudin in Miša Majski ter akordeonist Richard Galliano. Leta 2009 je bil rezidenčni orkester in koproducent Festivala Maribor in takrat pod umetniškim vodstvom violinista Richarda

Tognettija sodeloval z mnogimi zvezdami (pianist Boris Berezovski, flavtist Emmanuel Pahud, sopranistka Sabina Cvilak, pianist Melvyn Tan, fagotistka Jane Gower, kitarist Vlatko Stefanovski in kavalist Teodosii Spassov). V letu 2010 je nastopal z Avstralskim komornim orkestrom, istega leta je postal producent Festivala Maribor in partner Javnega zavoda Maribor 2012 za Evropsko prestolnico kulture. Orkester nastopa na festivalih v Novem Sadu (Nomos), Danubiana, na mariborskem Glasbenem septembru, Slovenskih glasbenih dnevih, na Svetovnih glasbenih dnevih v Ljubljani, na poletnih festivalih v Ljubljani, Dubrovniku, Zagrebu in Ohridu, na Baročnem festivalu Zagreb in drugod po Evropi. Za uspešno delo je prejel nagrado Prešernovega sklada (1999), Župančičevo nagrado (2004), Betettovo nagrado (2006) in plaketo mesta Ljubljana (2012).

Dvajsetletna **Nika Toškan** iz Kubeda pri Kopru je v svet glasbe vstopila pri treh letih in pol po metodi Suzuki. Na šolski poti od Glasbene šole Koper do Umetniške gimnazije Koper je obiskovala izpopolnjevalne ure violine na mednarodni delavnici v Portuguaru (Scuola di perfezionamento musicale), ki jo je vodil svetovno znani violinist Ilya Grubert. Študij violine je nadaljevala pri njem na nizozemski glasbeni akademiji Conservatorium van Amsterdam. Nase je opozorila na tekmovanjih že kot osemletna deklica (na tekmovanjih v Italiji je osvojila več prvih nagrad in zlatih plaket). Leta 2010 je na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Ars Nova v Trstu zmagala v svoji kategoriji in prejela posebno nagrado kot najboljša violinistka. Na regijskem tekmovanju mladih glasbenikov v Postojni leta 2012 je osvojila prvo mesto, zlato plaketo in posebno nagrado za najboljšo izvedbo obvezne skladbe. Na državnem tekmovanju TEMSIG v Brežicah je mesec zatem prejela zlato plaketo in drugo nagrado. Poleti 2013 je na mednarodnem tekmovanju v Povolettu v Italiji prejela drugo nagrado in bila najvišje ocenjena violinistka tekmovanja. V istem letu je postala dobitnica štipendije v Portuguaru, ki ji je omogočala izvedbo samostojnega koncerta v koncertni sezoni. V 2014 je na Mednarodnem glasbenem tekmovanju Svirél dosegla zlato priznanje in nastop s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija. V 2015 pa je na Svirélu prejela zlato priznanje in za doseženih 100 točk solistični nastop s Simfoničnim orkestrom Domžale – Kamnik ter mesto substituta v Orkestru Slovenske filharmonije. Poleti 2015 je kot solistka nastopila s KGOSF na Piranskih glasbenih večerih. Večkrat je snemala za Radio Koper.

Metka Sulič